

**DEZVOLTAREA TURISMULUI RURAL SI ECOTURISMULUI ÎN SPATIUL RURAL
ROMANESC ÎN CONTEXTUL CERINTELOR EUROPENE.**



- **Motivatii**

- Convergenta intereselor mediului de afaceri, sectorului public, comunităților rurale și consumatorilor
- Oportunități reale de dezvoltare a turismului rural și ecoturismului în România
- Contributii importante la creșterea durabilă, inteligentă și inclusivă promovată la nivel european
- Corelație directă cu protecția mediului, turismul rural și ecoturismul reprezentând un sector recunoscut de economia verde

- **Obiectiv**

- Construirea unui cadru conceptual pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare a turismului rural și ecoturismului în România



Dezvoltarea durabilă de la concept la acțiune

- Repere

- “Viitorul nostru comun” (Raportul Bruntland, 1987)
 - dezvoltarea care permite satisfacerea nevoilor prezentului fără a compromite șansa generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi.
- Agenda 21 (Rio de Janeiro, 1992)
- Declarația Mileniului – Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului (UN, 2000)

- Direcții de acțiune

- creșterea eficienței economice; promovarea inovării tehnologice; managementul de mediu global; decuplare și dematerializare; și economia mediului



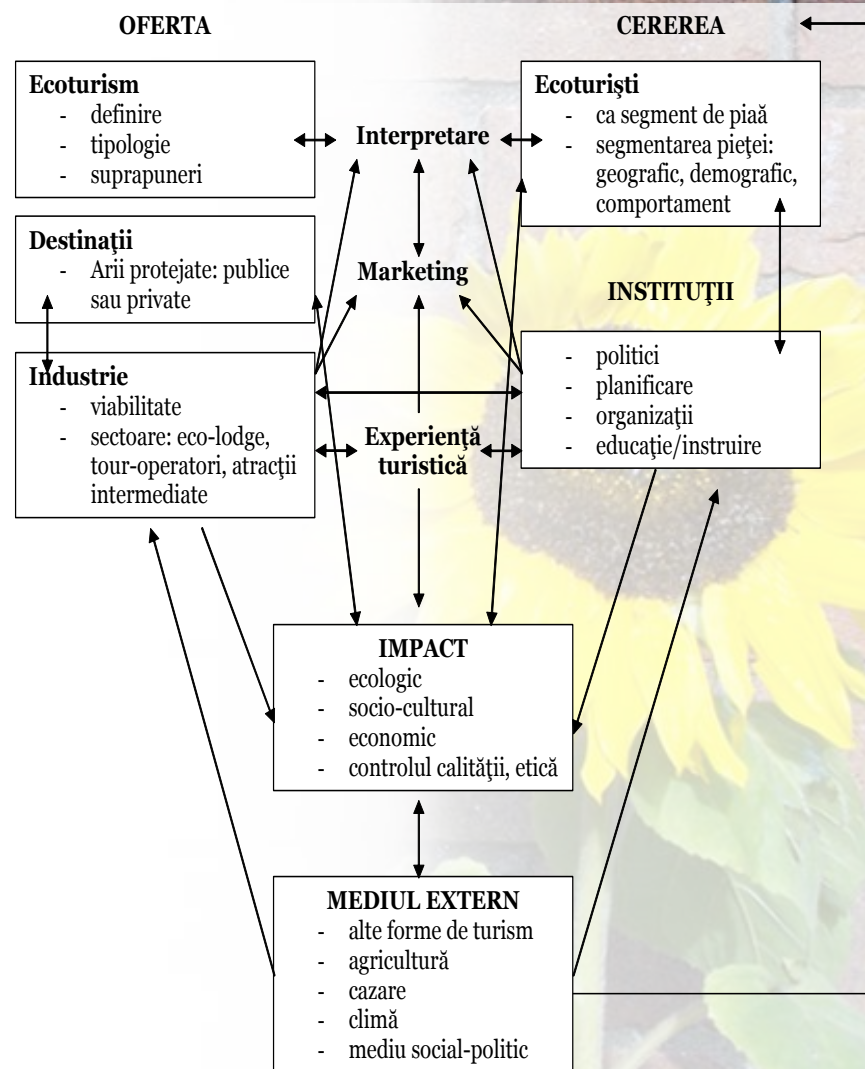
Turismul durabil

- Turismul care satisface necesitățile prezente ale turistilor si regiunilor gazdă, asigurând în acelasi timp mentinerea sanselor si oportunităților pentru viitor
- Efecte pe trei planuri
 - *Calitate*: furnizarea de experiente de valoare pentru vizitatori si cresterea calității vietii pentru comunitățile gazdă prin asigurarea identității culturale, reducerea sărăciei si calității mediului
 - *Continuitate*: exploatarea se realizează la nivelul optim care permite conservarea si regenerarea resurselor naturale
 - *Echilibru*: între nevoile industriei turistice, protectia mediului si comunitățile locale prin distributia echitabilă a beneficiilor între detinătorii de interese
- Aparitia si dezvoltarea de noi forme de turism care se bazează în mare măsură pe furnizarea de experiente intense datorită interactiunii cu natura si cu traditiile culturale: *ecoturism, turism bazat pe natură, turism rural, agroturism, turism responsabil, turism stiintific, turism cultural* etc.



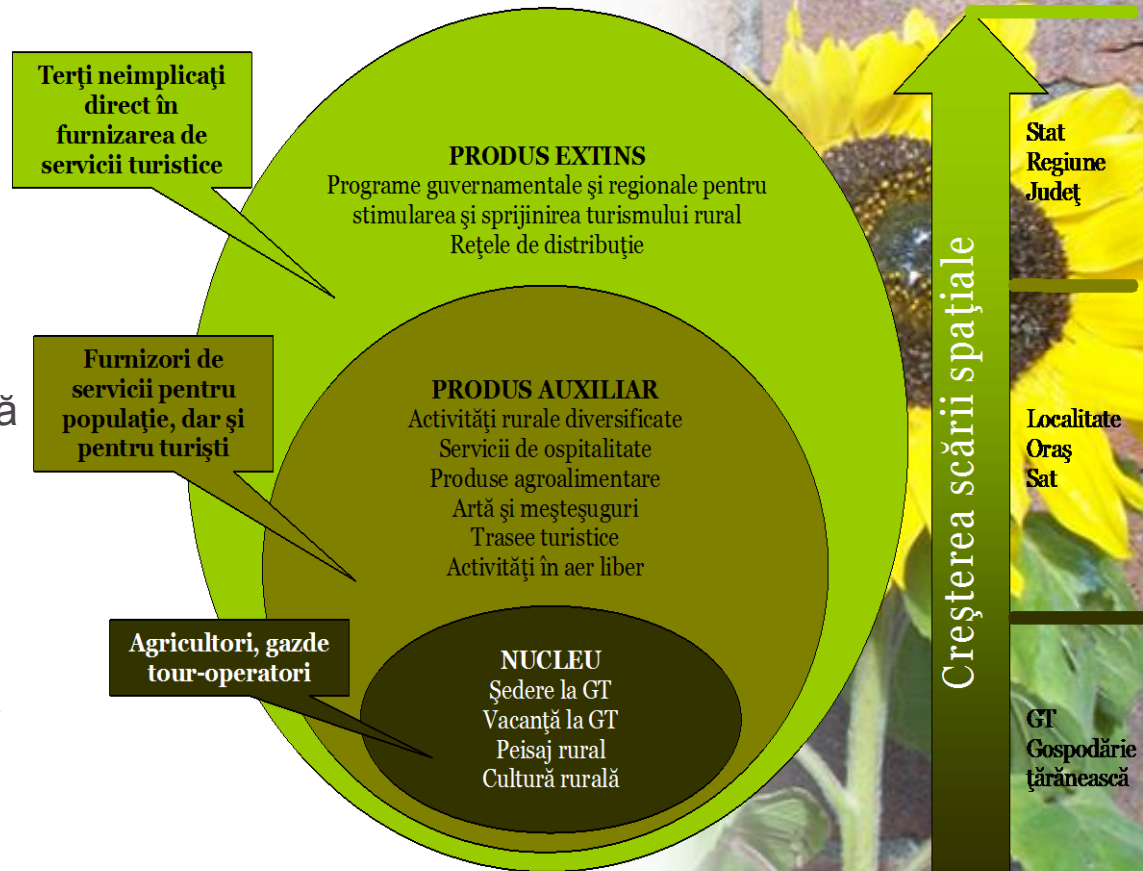
Sectorul ecoturistic

- Criterii de definire (Quebec, 2002: Anul International al Ecoturismului):
 - contributia activă la conservarea patrimoniului natural si cultural
 - implicarea comunității locale în organizarea activităților turistice
 - explicații complete si interesante pentru turisti
 - turisti individuali sau organizati în grupuri mici
- *Industria ecoturistică*
 - Dominată de afaceri private, între care cel mai bine sunt reprezentate întreprinderile mici si mijlocii
- Succesul afacerilor ecoturistice depinde, în mare măsură, de înfăptuirea unor *parteneriate* puternice între operatori si *comunitatea locală*
- *Profilul ecoturistilor:*
 - Nivel ridicat de *instruire*
 - Nivel ridicat al *veniturilor*
 - *Provenienta* din țările cu cel mai înalt nivel de dezvoltare.
- *Institutii*
 - TIES (The International Ecotourism Society – Societatea Internațională pentru Ecoturism)
 - Clubul International de Ecoturism – IEC; Centrul European pentru Turism Ecologic si Agroturism - ECEAT



Turismul rural si agroturismul

- *Turism rural*: vacanta/timp liber petrecut în mediul rural
- *Agroturism*: petrecerea vacantei în mediul rural într-o gospodărie țărănească care asigură în totalitate sau cel puțin într-o anumită proporție necesarul de alimente din producția agricolă proprie sau din producția agricolă specifică zonei
- *Turistul rural* are un nivel ridicat de instruire, un simț dezvoltat al discernământului, este preocupat de problemele de mediu și de modul de viață sănătos, este interesat de specialitățile culinare.
- *Instituii*: EUROGITES, Anglo-American Countryside, Stewardship-Consortium



Paradoxuri

- Paradoxul *caracterului rural al spatiului*: Interesul turistului rural este stimulat de perceptia caracterului rural al spatiului/Caracterul rural al spatiului este dat de absenta turistilor, atât pentru rezidenti, cât si pentru turisti
- Paradoxul *competitiei si cooperării*: Operatorii de turism din zonele rurale sunt întreprinderi discrete care concurează între ele/Operatorii de turism din zonele rurale trebuie să coopereze pentru a crea relatii simbiotice;
- Paradoxul *profesionalismului si deficientelor*: Satisfactia turistilor moderni este determinată de asteptări ridicate privind serviciile/Deficiențele turismului rural sunt adesea principalele atractii si surse de satisfactie;
- Paradoxul *ruralității si confortului*: Peisajul trebuie să reflecte un ideal al simplității rustice/Turismul este un fenomen modern si necesită existenta confortului si facilităților specifice.



Suprapuneri si interferente

- *Turism durabil – ecoturism*: ecoturismul este o formă de turism, alături de alte forme de turism, care se distinge printr-un grad ridicat de conformare cu cerintele turismului durabil, dar care nu se confundă cu acesta, ci i se subordonează
- *Turism durabil – turism alternativ*: turismul alternativ este o categorie intermediară între turism durabil si ecoturism, de care se distinge prin modul de organizare si, respectiv, prin varietatea mai mare a activităților care pot fi asociate în produse turistice
- *Ecoturism si turism rural*: Turismul rural este traducerea europeană a ecoturismului.
- Pentru România, o țară europeană, considerăm că turismul rural ar fi cel mai potrivit concept. Cu toate acestea, comparativ cu alte țări europene, gradul de reprezentare al ecosistemelor naturale neperturbate este mai ridicat, astfel că există conditii si pentru ecoturism, justificându-se abordarea lor unitară



Politici si strategii europene – implicatii pentru dezvoltarea turismului rural si ecoturismului în România

- Strategia Europa 2020
- Politica turistică europeană
- Politica de dezvoltare rurală
- Politica de conservare a naturii



Politica turistică europeană

- Provocări: criza economică, competiția internațională, tendințele demografice, problemele de mediu (schimbarea climatică, criza apei, pierderea de biodiversitate) și integrarea tehnologiilor de informare și comunicare (TIC)
- Domenii de acțiune ale Strategiei Europa 2020 relevante pentru turism: *O politică industrială* (economică, n.a.) *pentru era globalizării*, *Uniunea inovării*, *O agendă digitală pentru Europa* și *O agendă pentru noi competente și locuri de muncă*.
- Priorități (Madrid, 14 aprilie 2010)
 - stimularea competitivității turismului european
 - promovarea dezvoltării durabile, responsabilității și calității în turism
 - întărirea imaginii și profilului Europei ca o colecție de destinații durabile și de calitate
 - maximizarea potențialului politicilor financiare și a rolului instrumentelor financiare pentru dezvoltarea turismului

Dimensiunea sectorului turistic în Uniunea Europeană

Indicator	2005		2008	
	Direct	Indirect	Direct	Indirect
Număr de întreprinderi (milioane)	2.0	-	1.8	-
Populația ocupată (% din total)	4.0	12.0	5.2	12.0
Populația ocupată (milioane de locuri de muncă)	8.0	24.0	9.7	27.7
Contribuția la PIB (%)	4.0	11.0	5.0	10.0

Source: European Commission. 2006. *A Renewed EU Tourism Policy: towards a stronger partnership for European tourism*. Brussels: COM (2006) 134 final; European Commission. 2010. *Europe, the world's nr.1 tourist destination – a new political framework for tourism in Europe*, Brussels: COM (2010) 352 final.



Dezvoltarea turismului rural si ecoturismului în România

- Cadrul politic si institutional
- Potentialul natural si antropic
- Stadiul actual de valorificare a potentialului turistic
- Analiză SWOT



Cadrul politic si institutional

Instituții cu responsabilități relevante pentru dezvoltarea turismului și ecoturismului în România

Tip		Nivel de acțiune		Instituție/Organizație
Guvernamental	Administrație publică	Național	Minister	Dezvoltării Regionale și Turismului
				Agriculturii și Dezvoltării Rurale
				Mediului și Pădurilor
				Culturii și Patrimoniului Natural
				Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului
				Transporturilor și Infrastructurii
Neguvernamental	Organizare mediu de afaceri	Național	Administrație prezidențială	Comisia Prezidențială pentru Patrimoniul Construit, Siturile Istorice și Naturale (2008-2009)
				Consilii județene
				Consilii locale
				Institutul Național de Statistică
				ANAT
				ANTREC
Guvernamental	Informație	Local		AER
				ARCTE B&B
				ANGM
				ARR

Sursa: sintetizare proprie prin consultarea mai multor surse

Notă: ANTREC – Asociația Națională pentru Turism Rural, Ecologic și Cultural, ANAT – Asociația Națională a Agențiilor de Turism, AER – Asociația de Ecoturism din România, ARCTE B&B – Asociația Română pentru Cazare Turism Ecologic – „Bed and Breakfast”, Asociația Națională a Ghizilor Montani, ARR – Asociația Rangerilor din România.

- Brandul national de turism: *satisfactie profundă si nivel ridicat de recunoastere ca explorator al unei destinatii intacte si noi care nu se regăsește pe traseele clasice din Europa*
- Programul National de Dezvoltare Rurală – Axa 3
- Programul Operational Sectorial de Mediu – Axa 4



Stadiul actual de valorificare a potentialului turistic rural si ecoturistic

- Capacitatea de cazare pentru turism rural si ecoturism este de 44297 locuri, repartizate în 2437 unități de cazare, care reprezintă 14%, respectiv 47% din totalul existent în România
- În aceste structuri de cazare s-au înregistrat 770547 sosiri, respectiv 1540779 înnoptări
- Sejurul mediu: 2 zile
- Indicele de utilizare a capacității de cazare turistică: 13%

Indicatorii valorificării potențialului turistic rural și ecoturistic în anul 2010

Indicator	UM	Valoare	% din total
Structuri de cazare	Număr	2 437	47
Capacitate de cazare existentă	Locuri	44 297	14
Capacitate de cazare în funcțiune	Locuri-zile	11 832 169	19
Sosiri turiști	Număr	770 547	13
Înnoptări	Număr	1 540 779	10
Sejur mediu	Zile	2	50
Indicele de utilizare a capacității turistice	%	13	50

Sursa: calculații proprii pe baza datelor furnizate de Institutul Național de Statistică



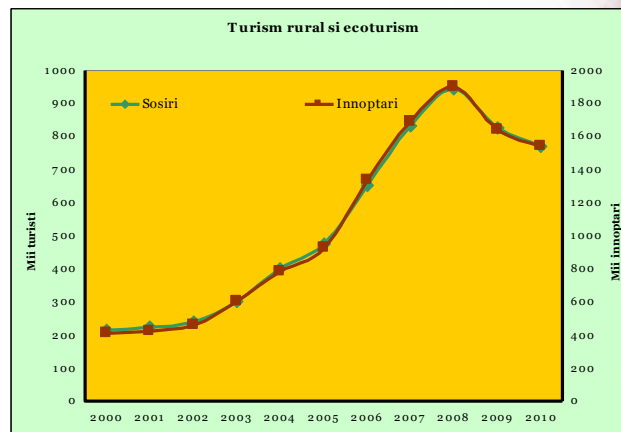
- Situația prezentată este rezultatul unei evoluții care poate fi caracterizată drept constantă și intensă în ceea ce privește tendința de creștere în perioada 2000-2010:

- Rata medie anuală de creștere de 11% pentru unitățile de cazare, respectiv de 10% pentru capacitatea de cazare a însemnat o mărire cu 1675 a numărului de unități de cazare și cu 29584 a numărului de locuri de cazare
- Sosirile de turiști au crescut cu 72,2%, iar numărul de înnoptări cu 73,3%, însemnând o creștere de 555980 sosiri, respectiv 1129750 de înnoptări. În 2009, curba cererii devine descrescătoare, înregistrându-se minimul ratei anuale de creștere, respectiv o creștere negativă de -14% pentru sosirile de turiști și -16% pentru numărul de înnoptări
- Indicele de utilizare a capacității turistice a evoluat pozitiv, având o tendință de creștere și atingând un maxim în 2008. Cu toate acestea, valoarea indicelui este foarte scăzută, arătând faptul că locurile de cazare sunt ocupate în mai puțin de o cincime din perioada în care sunt disponibile

Dinamica indicatorilor turismului rural și ecoturismului în perioada 2000-2010

Indicator	Variația absolută	Variație relativă (%)	Rate anuale (%)		
			Minimum/an	Maximum/an	Medie
Unități de cazare (număr)	1 675	68,7	1/2010	20/2006	11
Capacitate de cazare existentă (locuri)	29 584	66,8	4/2002, 2007,2010	18/2004	10
Sosiri turiști (mii)	555,98	72,2	-14/2009	27/2006	11
Înnoptări (mii)	1129,75	73,3	-16/2009	31/2006	11

Sursa: calculații proprii pe baza datelor furnizate de Institutul Național de Statistică



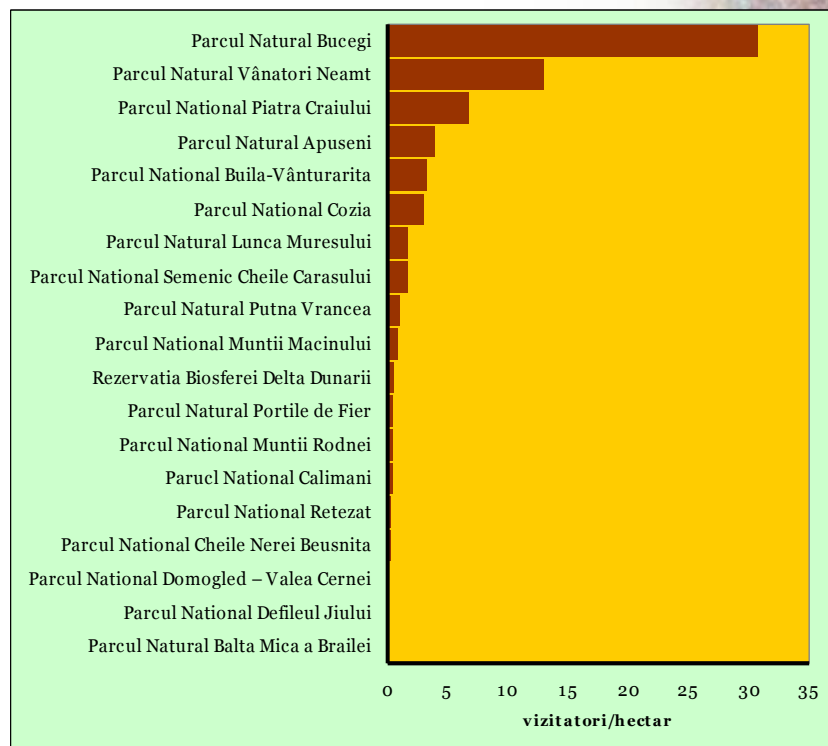
Sursa: reprezentare proprie pe baza datelor furnizate de Institutul Național de Statistică

Indicele de utilizare a capacității de cazare pentru turism rural și ecoturism

Indicator	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Indicele de utilizare a capacității de cazare turistică	11%	11%	12%	13%	13%	13%	16%	18%	19%	15%	13%

Sursa: calculații proprii pe baza datelor furnizate de Institutul Național de Statistică

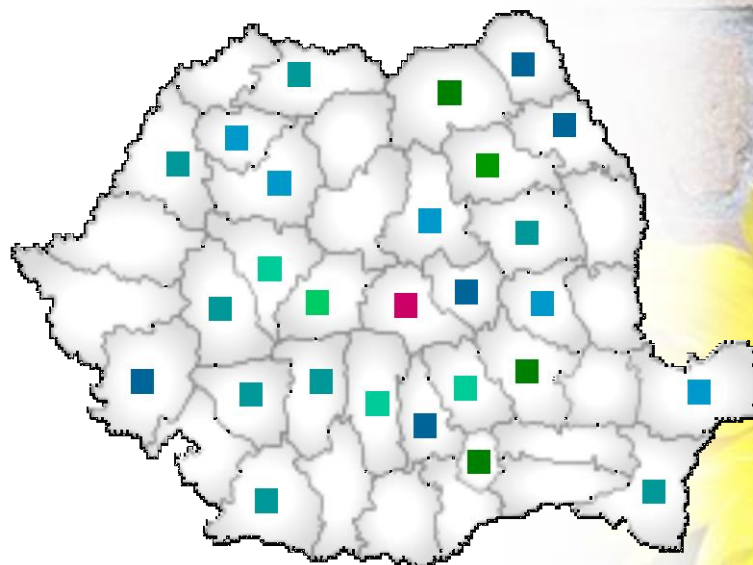
- Estimările realizate la nivelul ariilor protejate în ceea ce privește numărul și durata de sedere a vizitatorilor confirmă tendințele identificate
- Circulația turistică este dominată de turiștii români, tineri, cu venituri medii, care petrec sejururi scurte (1-2 zile), în general la sfârșit de săptămână. Motivațiile depind de caracteristicile ariei protejate, principalele activități fiind drumețiile, vizitarea mănăstirilor și pelerinaj religios, cicloturism, speoturism. Ca spații de cazare sunt preferate cabanele, camparea și pensiunile din localitățile incluse sau limitrofe ariilor protejate
- Bucegi, Vânători Neamț și Piatra Craiului înregistrează cele mai mari densități (30, 13, respectiv 7 vizitatori/hectar), în timp ce în Balta Mică a Brăilei, Defileu Jiului, Domogled – Valea Cernei, Cheile Nerei-Beusnita, Retezat, Călimani, Muntii Rodnei, Portile de Fier, Delta Dunării, Muntii Măcinului și Putna Vrancea se înregistrează mai puțin de 1 vizitator/hectar



Sursa: calculații proprii pe baza estimărilor din Tudorache, D. (coord.). 2009. *Strategia națională de dezvoltare a ecoturismului în România*. Faza I: Experiența ecoturistică la nivel național și internațional. Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Turism. pg.35-39. și a datelor referitoare la suprafața ariilor protejate furnizate de Agenția Națională de Protecție a Mediului

Densitatea vizitatorilor în ariile protejate

- Majoritatea evenimentelor care păstrează diversitatea tradițiilor se referă la produse culinare, iar în ceea ce privește atracțiile acestea sunt reprezentate mai ales de mănăstiri, cetăți, muzee și case memoriale.
- Anual sunt organizate o serie de evenimente care au menirea de revitaliza tradiții, promova zone mai mult sau mai puțin cunoscute și, în general, turismul rural. Între cele mai importante se înscriu:
 - Ziua Națională a Turismului Rural – Duminica Floriilor
 - Festivalul Național de Datini și Obiceiuri Populare de Iarnă – organizat în ianuarie în localități cu tradiții vii;
 - Campionatul Național de Gătit în Aer Liber – promovează produse tradiționale în diferite regiuni, reunind însă reprezentanți din mai multe zone istorice.
- Există numeroase județe care nu apar în ofertele turistice rurale: Ialomița, Călărași, Brăila, Galați, Vaslui, Giurgiu, Satu Mare, Mureș, Timiș, Arad etc.
- Majoritatea județelor sunt slab și mediu reprezentate, cele mai multe informații fiind furnizate pentru județul Brașov, iar aici pentru localitățile Bran și Moieciu. De altfel, Culoarul Rucăr-Bran este considerat „leagănul” turismului rural din România



Sursa: reprezentare proprie prin prelucrarea informațiilor din revista Vacanțe la țară (2008-2011)

Reprezentarea produselor turistice rurale în profil teritorial

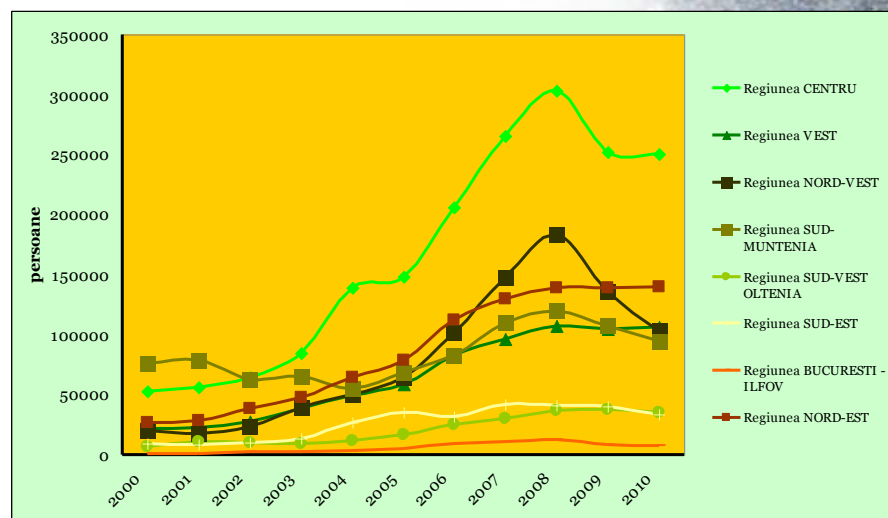


Slab

Mediu

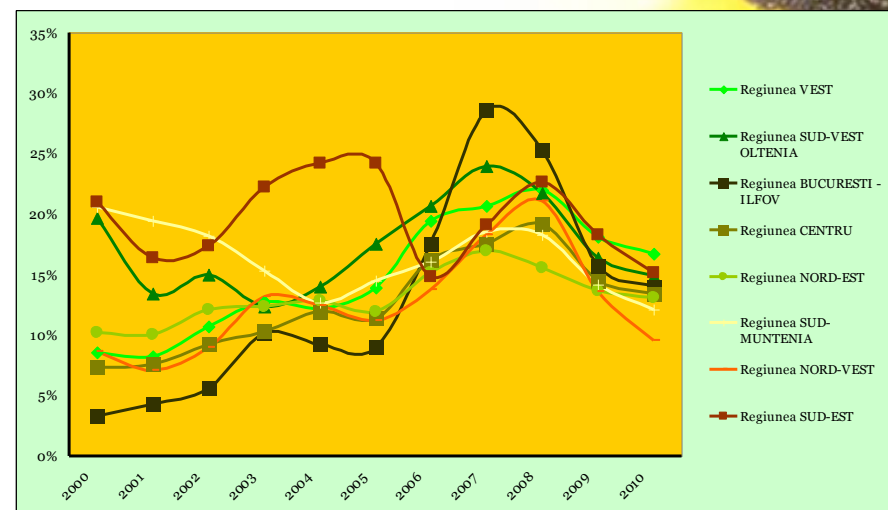
Puternic

- Circulația turistică a crescut în fiecare regiune de câteva ori, cea mai scăzută rată fiind înregistrată în regiunea Sud-Muntenia (24%). Curba sosirilor de turiști evidențiază o creștere continuă pentru regiunile Nord-Est și Vest, valoarea maximă fiind înregistrată în anul 2010. În cazul celorlalte regiuni, se înregistrează un maximum în 2007 pentru regiunea Sud (41754 sosiri) și în 2008 pentru regiunile Centru (302994 sosiri), Nord-Vest (183119 sosiri), Sud-Muntenia (119743 sosiri) și București-Ilfov (12937 sosiri).
- IUCT a crescut în cinci regiuni (Vest, București-Ilfov, Centru, Nord-Est și Nord-Vest). Cele mai mari rate de ocupare au fost peste 20%, cu excepția regiunilor Centru (19%) și Nord-Est (17%) și s-au înregistrat, în general, în anii 2007 și 2008
- Durata medie a sejurului: abaterile față de perioada de 2 zile sunt rare și mici, atât în timp, cât și în spațiu



Sursa: reprezentare proprie pe baza datelor furnizate de Institutul National de Statistică

Evoluția sosirilor de turiști în profil regional



Sursa: reprezentare proprie pe baza datelor furnizate de Institutul National de Statistică

Evoluția IUCT în profil regional

Turismul rural si ecoturismul românesc (1)

Puncte forte

- Reprezentarea turismului la nivel de autoritate publică centrală
- Brand-ul national de turism promovează aproape exclusiv produse turistice care cuprind servicii si activități specifice turismului rural si ecoturismului, punând accentul pe natura sălbatică si pe mostenirea culturală
- Nivel ridicat de dezvoltare a asociatiilor din turism care asigură promovarea turismului rural si ecoturismului, stimularea initiativelor antreprenoriale
- Potential turistic de mare valoare, diversificat si accesibil (arii protejate, păduri, peisaje culturale)
- Densitate turistică redusă în majoritatea ariilor protejate si a zonelor rurale
- Oferta de produse turistice rurale si de ecoturism este într-un proces intens de dezvoltare care tinde să cuprindă din ce în ce mai multe aspecte valoroase si unice ale vietii rurale, dar si ale naturii bine conservate în si în afara ariilor protejate
- Evenimente organizate pentru mentinerea vie si reînvierea traditiilor si cresterea atractivității turisticite
- Administratiile ariilor protejate au dezvoltat programe ecoturistice care sunt disponibile în Călimani, Cheile Bicazului-Hăsmas, Comana, Cozia, Domogled-Valea Cernei, Lunca Muresului, Semenice-Cheile Carasului, Vânători-Neamt, Muntii Rodnei

Puncte slabe

- Grad foarte redus de utilizare a capacității turistice, aceasta fiind folosită în proportie de numai 13%, variind între 10% în regiunea de Nord-Est si 17% în regiunea Vest
- Reprezentarea foarte slabă a turistilor străini în circulatia turistică (8%)
- Durata medie a sejurului este foarte redusă, cu depășiri episodice si nesemnificative, evidentiind o lipsă acută de servicii complementare menite să motiveze prelungirea sederii
- Calificare redusă pentru turism a întreprinzătorilor si membrilor familiilor acestora, cu impact semnificativ asupra calității serviciilor
- Reprezentarea disproportionată a regiunilor în produsele turistice rurale, cu o concentrare în judetul Brasov
- Amenajarea inexistentă sau deteriorată a majorității atractiilor turistice, cu exceptia obiectivelor religioase
- Numeroase structuri de cazare destinate turismului rural si ecoturismului sunt constructii noi, a căror arhitectură, dimensiune, amplasare, amenajare interioară, conceptie este discordantă față de contextul local traditional, urmărind să capteze segmentul turi-agricultură, motivat de notiuni romantice privind ruralitatea, dorinta de spectacol, disneyificare, mituri, legende, clisee rurale
- În ariile protejate sunt atrasi numai turisti cu venituri medii, în conditiile în care în țările dezvoltate ecoturismul este o formă de turism agreată de segmentul cu venituri ridicate
- Produsele turistice centrate pe natură pun accentul pe componenta de aventură si relaxare, mizând pe superficialitate si mai putin pe educatie, învățare, experiente profunde si autentice, respectiv caracteristicile cheie ale produselor ecoturistice
- Conexiuni slabe cu rețele internationale de promovare si distribuire a produselor turistice rurale si ecoturistice

Turismul rural si ecoturismul românesc (2)

Oportunități

- Programele europene de promovare a destinațiilor turistice de calitate si durabile permit participarea la competitii tematice a produselor turistice rurale si de ecoturism românesc
- Emergenta unei politici turistice europene, care construiește competitivitatea pe baza diversificării, inovării, competențelor profesionale, extinderii sezonului turistic si consolidării bazei de cunoaștere.
- Diversificarea economiei rurale si obtinerea de venituri în ariile protejate au o pozitie prioritară pentru turism în sfera solutiilor, evidentiată prin componentele politicilor comunitare specifice (dezvoltare rurală si de mediu).
- Ecoturismul este forma de turism cu cea mai dinamică evolutie, înregistrând rate anuale de crestere de 20%, de sase ori mai mari decât rata de crestere a industriei turistice în general.
- Economia verde, viziune strategică dezvoltată la nivelul UNEP pentru pregătirea conferinței la nivel înalt Rio+20, care va avea loc la Rio de Janeiro în iunie 2012, include între investitii si dezvoltarea ecoturismului subliniind rolul acesteia în crearea de locuri de muncă, implicarea comunității locale si reducerea sărăciei.
- În Programul National de Dezvoltare Rurală, „Încurajarea diversificării economiei rurale si îmbunătățirea calității vieții în spatiul rural” are o alocare bugetară importantă (338,3 milioane euro) pentru crearea si diversificarea facilităților turistice si amenajarea atractiilor turistice. Programul Operational Sectorial de Mediu prin axa 4 si Programul Operational Regional prin axa 5 disponibilizează, de asemenea, resurse financiare pentru investitii în turism rural si ecoturism.

Amenințări

- Imaginea negativă formată pe plan international pentru România.
- Continuarea tăierilor ilegale de păduri în contextul unui regim juridic ineficace, corupt si birocratic, care nu sancționează nici proprietarii, nici exploataatorii si nici intermediarii.
- Constientizarea slabă, chiar si în rândul populației rurale, a valorilor de patrimoniu pe care le reprezintă constructiile vechi, mobilierul, costumele, uneltele si alte elemente ale zestrei traditionale rurale.
- Rata ridicată a sărăciei în rândul populației rurale care încurajează pe de o parte subvalorificarea unor elemente de patrimoniu, iar pe de altă parte descurajează initiativa antreprenorială, în special din partea tinerilor.
- Initierea si consolidarea întreprinderilor mici si mijlocii centrate pe turism rural si ecoturism este un proces anevoios, la fel ca si accesarea fondurilor europene.
- Urbanizarea mediului rural, prin preluarea facilităților pentru locuire, dar fără a păstra elementele traditionale ale constructiilor (arhitectură, decoratii din lemn si piatră, mobilier, podea, vetre de foc si sobe etc.).
- Criza economică si financiară internatională si natională, a cărei influență este evidentiată de evolutia nefavorabilă indicatorilor turistici cheie atât la nivel national, cât si regional
- Concurenta internatională puternică si slăbirea pozitiei destinațiilor europene față de cele din America de Nord si de Sud, în special pe componenta ecoturism

Viziune

- *Crearea de oportunități economice pentru comunitatea locală, conservarea naturii și protecția biodiversității și furnizarea unei experiențe participative profunde la procesele naturale și culturale tradiționale, în condițiile respectării comunităților și utilizării durabile a resurselor*



Actiuni

- Centru de informare si promovare ecoturistica
- Elaborarea planurilor de management pentru ariile protejate si pentru siturile Natura 2000
- Amenajarea pentru ecoturism a tuturor ariilor protejate
- Acordarea de facilitati fiscale pentru întreprinderile locale care furnizează servicii turistice rurale si ecoturistice
- Amenajarea traseelor de cicloturism
- Formularea unui sistem de indicatori ai impactului turistic pe baza triplului referential – economic, social si de mediu – al dezvoltării durabile



Orientări strategice pentru planificarea si organizarea turismului rural si ecoturismului în România

- Tinând cont de pozitiile oficiale si de rezultatele analizei realizate la nivel national, considerăm că sunt prioritare următoarele domenii de interventie:
 - Dezvoltarea capacității instituționale pentru absorbția fondurilor europene
 - Stimularea antreprenoriatului pentru tinerii din mediul rural
 - Conservarea patrimoniului cultural rural
 - Dezvoltarea de produse turistice rurale autentice
 - Disponibilitatea informațiilor privind destinațiile de turism rural si ecoturism
 - Promovarea pe piața internațională
- Investiții strategice
 - Amenajarea si asigurarea accesului la atracțiile turistice
 - Centre de informare:
 - Se constituie atât în atracții turistice, cât si în platforme pentru dezvoltarea produselor turistice
 - Contribuie la îmbogățirea produselor turistice pe componenta experiență educațională
 - Amenajarea infrastructurii pentru diferite activități (de exemplu, cicloturism)



Elemente ale unui model conceptual pentru dezvoltarea turismului rural si ecoturismului

- Organizatii specializate pe turism a căror arie de actiune să cuprindă 10-20 de localități
- Integrarea strategiei de dezvoltare a turismului în programul general de dezvoltare locală
- Asigurarea unei legături puternice între oferta turistică si produsele locale
- Crearea de criterii de calitate si etichete pentru produsele locale
- Abordarea holistă pentru promovarea transportului public;
- Elaborarea unei strategii de sprijin reciproc între turism si agricultură
- Initiative practice creative, cum sunt produsele turistice tematice (drumul brânzei, circuitul grădinilor de flori etc.);
- Instruire activă a organizatorilor si a comunității
- Promovarea produselor locale
- Utilizarea activă a internetului
- Implicarea puternică a comunității în inițiativele locale
- Cercetări de marketing privind preferințele si așteptările vizitatorilor români si străini
- Crearea de produse turistice comercializabile prin conectarea mai multor experiente rurale

Tipologia formelor de implicare a comunității

Tipologia Tosun 1999	Tipologia Pretty 1995	Tipologia Arnstein 1971
1 Manipulativ 2 Pasiv 3 Consultare 4 Pentru stimulente materiale 5 Funcțională 6 Interactivă 7 Automobilizare	1 Manipulare 2 Terapie 3 Informare 4 Consultare 5 Împăcare 6 Parteneriat 7 Putere delegată 8 Control cetățenesc	<i>Participare coercitivă</i> De sus în jos, pasivă, formală, în mare parte indirectă, participare în implementare și uneori la beneficii, paternalism, manipulare, non-participare <i>Participare indusă</i> De sus în jos, pasivă, formală, în mare parte indirectă, manipulare, pseudo-participare, participare în implementare și beneficii, alegere între alternative propuse <i>Participare spontană</i> De jos în sus, participare activă, direct, implicare în decizii, participare autentică, autoplanificare

Sursa: Tosun, C. 2006. Expected nature of community participation in tourism development. *Tourism Management*. 27 (3). pg.493-504.

Factori Politici

➤ Turismul nu este perceput la nivel public drept un domeniu strategic de importanță majoră, iar clasa politică preia această percepție.

➤ Inconsecvența în orientarea și implementarea politicilor în domeniul turismului, la fel ca și "încremenirea în proiect" reprezintă un risc, iar instabilitatea politică este o vulnerabilitate.

Factori Economici

➤ Termeni caracteristici pentru turismul românesc în ultimele 2 decenii:

"turismul actual" și "potential de dezvoltare".

➤ În condițiile în care e nevoie de eforturi constante pentru a combate economia subterană/gri (prin fiscalizare, TVA diferențiat, controale, amenzi, etc), ineficiența economică este un risc, iar economia subterană este o vulnerabilitate.

Factori Sociali

- Nu există o clasă de mijloc în mediul rural. Forța de muncă este îmbătrânită, neprofesionalizată și tot mai puțină.
- Profesiile din agricultură nu sunt înnobite de plusvaloare, iar școala agricolă este parțial ruptă de realitatea satului. Protecția socială a lucrătorilor din mediul rural, sistemul de pensionare, formarea pe tot parcursul vieții sunt tot atâtea probleme care afectează negativ dezvoltarea agriculturii.
- Lipsa forței de muncă profesionalizate este un risc, iar pătura extrem de subțire a specialiștilor este o vulnerabilitate.

Factori Legislativi

➤ Legislația națională a fost completată, adaptată, modelată conform acquis-ului comunitar. Noile modificări ale Politicii în domeniul turismului, precum și simplificarea legislativă de la nivel comunitar constituie o provocare pentru legislativ și executiv.

➤ Inflația de legislație, mai ales dacă este insuficient fundamentată, negociată cu partenerii interni și comunicată agricultorilor, constituie o vulnerabilitate ce poate antrena atât riscul de infringement (la nivel de UE), cât și alte riscuri cu impact major. Riscul de a avea "forme fără fond", strategii fără legătură cu realitatea și sectorul, este real.

Factori Ecologici – de mediu

➤ **Exploatarea irațională a resurselor naturale este un risc, iar lipsa mecanismelor instituționale de protecție și promovare a dezvoltării durabile reprezintă o vulnerabilitate.**



CE E DE FĂCUT ?

- Este important să gestionăm bine resursele de care dispunem, pentru a evita noi crize.
- Costurile totale legate de eficientizarea agriculturii pot fi foarte mari, iar rezultatele apar în timp.
- Educarea, informarea și dialogul cu toate părțile interesate sunt esențiale.
- Cooperarea și colaborarea între instituții, la nivel european, central și local sunt indispensabile.
- Interesul publicului poate fi copleșitor, iar mediatizarea excesivă poate avea efecte negative.
- E nevoie de fonduri, de timp și de expertiză. Dar mai ales de angajament, consecvență și viziune.

Concluzii (1)

- Implicatiile dezvoltării durabile pentru turism sunt evidențiate prin emergența conceptelor de turism durabil, ecoturism, turism rural și ecoturism
- Relevanța teoretică a clasificării formelor de turism este limitată, fiind importantă pentru asigurarea calității și facilitarea comunicării în organizarea turismului rural și ecoturismului
- Dezvoltarea turismului rural și ecoturismului are o perspectivă favorabilă, exprimată atât de poziția organizațiilor internaționale și europene, cât și de indicatorii turistici din ultimii ani
- Programele de dezvoltare a turismului rural și ecoturismului trebuie să asigure menținerea echilibrului între satisfacerea nevoilor din ce în ce mai sofisticate și personalizate ale turistilor și păstrarea atractivității turistice, respectiv a integrității mediului natural și a comunităților tradiționale
- Turismul este un sector economic a cărui importanță este recunoscută la nivel european, nivel la care este în curs de pregătire o politică specifică sectorului
- Există inițiative europene - „Rețeaua Europeană a Regiunilor pentru turism european durabil competitiv” (NECSTouR), „Destinații Europene pentru Excelență” (EDEN) care dovedesc fundamentarea competitivității produselor turistice pe autenticitate și pe calitatea mediului
- Prioritățile europene pentru turism sunt competitivitatea, calitatea și durabilitatea destinațiilor turistice și maximizarea potențialului financiar pentru dezvoltarea turismului



Concluzii (2)

- Turismul rural si ecoturismul sunt activități economice sprijinite prin politica europeană pentru dezvoltare rurală si pentru conservarea naturii, fiind considerate pe de o parte posibilități de diversificare a economiei rurale, iar pe de altă parte surse importante de venit pentru administratiile ariilor protejate.
- În cazul României, importanta resurselor, desi foarte bogate si diversificate, pentru dezvoltarea turismului în general si a turismului rural si ecoturismului în special este relativ redusă, atâta timp cât acestea nu sunt integrate în produse turistice competitive, alături de servicii turistice de bază si complementare, adaptate al specificul resurselor si individualizate prin caracteristicile locale
- Gradul redus de utilizare a capacității turistice (sub 15%), durata mică a sejurului (două zile) si proportia redusă a turistilor străini sunt cele mai importante provocări pentru dezvoltarea turismului rural si ecoturismului în România
- Infrastructura generală si nivelul de dezvoltare au un efect important asupra turismului
- În elaborarea strategiilor de dezvoltare a ecoturismului trebuie să se țină cont de adaptarea la conditiile locale, realizarea de lucrări de zonare, asigurarea accesibilității folosindu-se mijloace de transport puțin poluante, extinderea cercetificării produselor ecoturistice sau ale diferitelor componente ale acestora
- Tendintele circulatiei turistice permit înfiintarea de pensiuni agro si ecoturistice fie prin constructii noi, fie prin transformarea celor existente folosind resursele financiare disponibilizate prin Programul National de Dezvoltare Rurală



- *Niciodata sa nu uitam ca spatiul ca entitate trebuie sa fie conservat prin activitati consecvente, manageriale, durabile si sa nu uitam de unde am plecat !*

Vă multumesc!

